

شیوه‌نامه

آموزش‌های هنگام ازدواج

معاونت بهداشت

مرکز جوانی جمعیت، سلامت خانواده و مدارس

بهمن ۱۴۰۱

" بسم الله الرحمن الرحيم "

((وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ))

" ... و باز یکی از آیات (لطف) او آن است که برای شما از جنس خودتان جفتی بیافرید که در کنار او آرامش یافته و با هم انس گیرید و میان شما رأفت و مهربانی برقرار فرمود. در این امر نیز برای مردم با فکرت ادله‌ای (از علم و حکمت حق) آشکار است."
سوره روم، آیه ۲۱

مقدمه

کتاب وحی الهی، ازدواج را امر مهم، محبوب و مقدس و مایه آرامش زن و مرد معرفی کرده است. این پیمان مقدس در صورتی که زوجین از علم و هنر روابط متعهدانه و سالم زناشویی برخوردار باشند، منجر به حفظ و ارتقا سلامتی فرد، خانواده و درعین حال تداوم چرخه باروری خانواده و در نتیجه حفظ و ارتقای نسل‌های آتی می‌شود. از سال ۱۳۷۲ تاکنون وزارت بهداشت اقدام به برگزاری کلاس‌های آموزش هنگام ازدواج، در کشور نموده است. نگاه ویژه به اهمیت ارتقا توانمندی زوجین در مدیریت زندگی زناشویی در همه ابعاد سلامتی، روان‌شناسی و اخلاقی و همچنین باتوجه به تغییرات گسترده اجتماعی - فرهنگی، لزوم اهمیت جدی به توسعه ارتقا کمی و کیفی آموزش‌های قبل، هنگام و پس از ازدواج را می‌رساند.

در حال حاضر، در کل کشور حدود ۴۴۸ مرکز جامع خدمات سلامت مجهز به آزمایشگاه، متولی اجرای این برنامه هستند. در صورت برنامه‌ریزی و پشتیبانی و به‌ویژه تأمین مربیان باصلاحیت و ارائه خدمات باکیفیت آموزش و در ادامه مشاوره‌های تخصصی در صورت بروز مشکلات، انتظار می‌رود این برنامه تا حدود زیادی در تحکیم بنیان خانواده و مدیریت کنترل و کاهش روند طلاق کشور مؤثر باشد.

در این خصوص رهبر فرزانه انقلاب چنین می‌فرماید:

" ... مشاوره‌های قبل از ازدواج و بعد از ازدواج چیز خوبی است؛ البته الان هم هست و معمول است - قبل از ازدواج می‌روند، مشاوره‌هایی می‌کنند و یک تعالیم و آموزش‌هایی به دختر و پسر جوان می‌دهند. منتها حالا معلوم می‌شود که یا فراگیر نیست یا اجباری نیست. باید تأکید بشود و تأیید بشود که این کار انجام بگیرد. الان مراکزی هست؛ وزارت بهداشت مراکزی دارد که می‌روند و آنجا آموزش‌هایی به دختر و پسر می‌دهند که کار مفیدی است، همان جا می‌شود به آن‌ها گفت که شما کار را این جا تمام شده ندانید و مراکزی وجود دارد که بعد از ازدواج به اینها مراجعه بشود تا اگر مشکلی وجود داشت بروند حل کنند. این هم خوب است ... " (۱۳۸۴)

براین اساس، شیوه‌نامه نحوه اجرای ماده ۳۸ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت - مصوب مورخه ۲۴ / ۷ / ۱۴۰۰ مجلس شورای اسلامی، به شرح زیر تدوین و برای اجرا، ابلاغ می‌شود:

متن ماده ۳۸ به شرح زیر است:

" وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است در چارچوب مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی آموزش‌های هنگام ازدواج را به‌تمامی زوجین اعم از دانشجو و غیردانشجو ارائه دهد. آموزش‌دهندگان موضوع این حکم با تأیید نهاد نمایندگی ولی‌فقیه در دانشگاه‌ها علوم پزشکی مربوط انتخاب می‌شود.

تبصره ۱ – دفاتر ثبت ازدواج موظف به دریافت گواهی دائم هنگام ازدواج موضوع این ماده از زوجین، قبل از تحویل سند رسمی ازدواج هستند" و وظایف دستگاه‌های نامبرده در این ماده است."

باتوجه‌به فرصت‌های موجود به‌ویژه استقرار نظام مراقبت اولیه سلامت باهدف دسترسی همگانی و همچنین حضور الزامی زوجین در انجام آزمایش‌های ازدواج، این امکان وجود دارد زوجین در فرصت کافی با آرامش تا قبل از تحویل سند رسمی ازدواج به طور رسمی آموزش‌های لازم را در جهت ارتقا کیفیت زندگی زناشویی دریافت نمایند. این امر به‌ویژه در ترغیب زوجین به یادگیری و تمرین برای داشتن زندگی زناشویی خوشایند و پایدار بسیار حائز اهمیت است. از سوی دیگر با تداوم آموزش‌ها در طول زندگی مشترک زوجین، می‌توان ازدواج پایدارتر را انتظار داشت.

اهم قوانین و سیاست‌های پشتیبان

با استناد به قوانین و سیاست‌های زیر، معاونت بهداشت دانشگاه‌ها / دانشکده‌های علوم پزشکی و دستگاه‌های همکار ضروری است نسبت به اجرای برنامه آموزش هنگام ازدواج اقدام، رصد و گزارش نمایند:

- ۱- اصل ده قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران؛
- ۲- سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران افق ۱۴۰۴؛
- ۳- نقشه مهندسی فرهنگی کشور (راهبرد کلان ۳)؛
- ۴- سیاست‌های کلی سلامت؛ ابلاغی مقام معظم رهبری (بند ۳)؛
- ۵- سیاست‌های کلی جمعیت ابلاغی مقام معظم رهبری (بند ۴)؛
- ۶- سیاست‌های کلی خانواده ابلاغی مقام معظم رهبری (بند ۱۰)؛
- ۷- سیاست‌های کلی برنامه توسعه هفتم (بند ۱۵ - ۱۶)؛
- ۸- قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت (ماده ۳۸)؛

ماده ۱: تعاریف

برنامه آموزش هنگام ازدواج: این برنامه باهدف ارتقای آگاهی زوجین نسبت به اهم مسائل زندگی مشترک اجرا می‌گردد و هر فرد پس از گذراندن دوره آموزشی حداقل شش ساعته، گواهی مربوطه را دریافت می‌نماید.

دوره آموزش ازدواج: این دوره مطابق با موضوعات چهارگانه و سرفصل‌های مصوب کمیته علمی و فرهنگی به زوجین در مراکز مجری ارائه می‌گردد. این آموزش‌ها الزامی می‌باشد.

زوجین: زوجین در آستانه ازدواج که پس از مراجعه به دفاتر ثبت ازدواج، برای دریافت خدمات هنگام ازدواج به مراکز خدمات سلامت معرفی می‌شوند و بعد از دریافت گواهی مربوط، مجاز به دریافت سند ازدواج هستند.

مراکز مجری: منظور مراکز جامع خدمات سلامت است که در ساختار شبکه بهداشتی درمانی کشور، خدمات جامع مراقبت اولیه سلامت در این مراکز ارائه می‌گردد و مجری برنامه آموزش‌های هنگام ازدواج هستند.

نهاد: منظور نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها است.

وزارت بهداشت: منظور وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

گواهی‌نامه: منظور، گواهی‌نامه آموزش دوره شش ساعته آموزش‌های هنگام ازدواج است که زوجین برای ثبت و دریافت سند ازدواج می‌بایست به دفاتر ثبت ازدواج ارائه نمایند.

آموزش‌های پس از ازدواج: برنامه آموزش تکمیلی در دوران عقد و ۵ سال اول زندگی مشترک است و گروه هدف شامل زوجینی هستند که گواهی دوره آموزشی کلاس‌های هنگام ازدواج را دریافت نموده‌اند و نیاز به دریافت آموزش‌های تکمیلی دارند. این آموزش‌ها اختیاری می‌باشد.

مربیان: افراد حائز شرایط، مندرج در این شیوه‌نامه و متخصص در موضوعات آموزشی مصوب کمیته علمی فرهنگی (اعم از آموزش حضوری و غیرحضوری) هستند که پس از انتخاب و تأیید صلاحیت توسط نهاد در دانشگاه‌ها به مراکز مجری موردنظر معرفی می‌شوند.

آموزش گیرندگان: زوجین در آستانه ازدواج که پس از مراجعه به دفاتر ثبت ازدواج، برای دریافت خدمات هنگام ازدواج به مراکز خدمات سلامت معرفی می‌شوند و در کلاس‌های شش ساعته ازدواج شرکت می‌نمایند و بعد از اتمام دوره آموزش شش ساعته گواهی مربوطه را دریافت می‌کنند.

گواهی‌نامه صلاحیت مربیان ازدواج: منظور، گواهی تأیید صلاحیتی است که با استناد به ماده ۳۸ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت توسط نهاد در دانشگاه صادر می‌گردد.

گواهی نامه تدریس مربیان ازدواج: منظور، مجوز تدریس مربیان دارای گواهی نامه صلاحیت است که توسط مرکز جوانی جمعیت، سلامت خانواده و مدارس معاونت بهداشت، وزارت بهداشت صادر می‌گردد.

ماده ۲- ساختارها

کمیته کشوری: کمیته کشوری آموزش‌های هنگام ازدواج، مستقر در معاونت بهداشت وزارت بهداشت برای هماهنگی‌های اجرایی ماده ۳۸ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، متشکل از نمایندگان تام‌الاختیار دستگاه‌های زیر می‌باشد:

۱- معاون بهداشت، وزارت بهداشت به‌عنوان **رئیس کمیته**

۲- رییس مرکز جوانی جمعیت، سلامت خانواده و مدارس معاونت بهداشت وزارت بهداشت به‌عنوان **دبیر کمیته**

۳- نماینده شورای عالی انقلاب فرهنگی

۴- نماینده ستاد ملی جمعیت

۵- نماینده نهاد

۶- نماینده قوه قضائیه (دفاتر ثبت ازدواج)

۷- نماینده معاونت فرهنگی دانشجویی وزارت بهداشت

کمیته علمی و فرهنگی: کمیته علمی و فرهنگی آموزش‌های هنگام ازدواج، مستقر در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد.

شرح وظایف این کمیته عبارت‌اند از:

۱- تعیین سرفصل‌ها و متون بسته‌های آموزشی ویژه زوجین و مربیان ماده ۳۸ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت

۲- بررسی و تأیید متون پیشنهادی وزارت بهداشت در خصوص سرفصل‌ها و بسته‌های آموزشی

۳- تعیین شرایط و ضوابط به‌کارگیری مجموعه‌های مردمی یا دستگاه‌های اجرایی متقاضی اجرای برنامه‌های آموزش‌های هنگام

ازدواج

اعضا کمیته علمی و فرهنگی متشکل از نمایندگان تام‌الاختیار دستگاه‌های زیر می‌باشد:

اعضای کمیته علمی و فرهنگی متشکل از نمایندگان تام‌الاختیار دستگاه‌های زیر می‌باشد:

۱- رئیس کمیته علمی و فرهنگی به انتخاب دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی

۲- دبیر کمیته علمی و فرهنگی به انتخاب دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی

۳- پنج نفر صاحب نظر در رشته‌های روان‌شناس، باروری، اخلاق/احکام/حقوق، مشاوره خانواده، جمعیت‌شناسی با معرفی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی

۴- یک نفر از جبهه فرهنگی مردمی با معرفی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی

۵- نماینده نهاد مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها

۶- نماینده شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده شورای عالی انقلاب فرهنگی

۷- نماینده معاونت بهداشت وزارت بهداشت (مرکز جوانی جمعیت، سلامت خانواده و مدارس)

کمیته دانشگاهی: کمیته دانشگاهی آموزش‌های هنگام ازدواج، مستقر در معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده‌های علوم پزشکی، برای

همانگی‌های اجرایی شیوه‌نامه آموزش‌های هنگام ازدواج، متشکل از نمایندگان تام‌الاختیار دستگاه‌های زیر می‌باشد:

۱- معاون بهداشت دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی به‌عنوان رئیس کمیته

۲- نماینده دفتر نهاد در دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی

۳- مدیرگروه جوانی جمعیت، سلامت خانواده و مدارس معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی دبیر کمیته

۴- معاون فنی معاون بهداشت دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی

۵- معاون اجرایی معاون بهداشت دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی

۶- نماینده معاونت فرهنگی دانشجویی دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی

۷- رئیس/کارشناس اداره جوانی جمعیت دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی

۸- مدیرگروه آموزش و ارتقا سلامت معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی

۹- نماینده دفاتر ثبت ازدواج

ماده ۳- اهداف آموزش

۳-۱- تحکیم بنیان خانواده و پیشگیری و کاهش طلاق

۳-۲- افزایش فرزندآوری و آموزش مهارت‌های زندگی

۳-۳- افزایش سلامت جسمی، روانی، اخلاقی و اجتماعی فرد و خانواده

۳-۴- پیشگیری و کاهش ناباروری و سقط عمدی جنین

ماده ۴- بسته آموزشی

- ۴-۱- موضوعات بسته آموزشی، شامل: "سلامت جنسی و باروری، عوارض پیشگیری از بارداری"، "اخلاق، احکام و حقوق زوجین، حرمت و قبح سقط جنین"، "مهارت‌های زندگی خانوادگی" و "فرزندآوری و فواید باردار" است که سرفصل‌ها، متن و محتوای هر یک از مواد آموزشی، (اعم از حضوری، غیرحضوری، مکتوب و مجازی) و برنامه و مدت‌زمان ارائه آن در کمیته علمی فرهنگی آموزش‌های هنگام ازدواج، مستقر در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی تعیین می‌شود.
- ۴-۲- این دوره مطابق با سرفصل‌های مصوب به زوجین در مراکز مجری ارائه می‌گردد. این آموزش‌ها الزامی می‌باشد.
- ۴-۳- همه مربیان (اعم از حضوری و غیرحضوری) موظفانند صرفاً در چارچوب برنامه آموزشی ابلاغی کمیته علمی فرهنگی آموزش‌ها را ارائه دهند.
- ۴-۴- کتب مربوط به هر یک از مواد آموزشی تعیین شده در دو نسخه، نسخه‌ای برای استفاده زوجین و نسخه‌ای برای استفاده مربیان (کتاب کار به همراه طرح درس)، زیر نظر کمیته علمی فرهنگی تهیه و تدوین می‌شود.
- ۴-۵- متن و محتوای بسته‌های آموزشی مورد تأیید کمیته علمی فرهنگی (اعم از کتب مختص مربیان و کتب مختص زوجین) توسط وزارت بهداشت به تعداد کافی چاپ رسیده در اختیار مربیان و زوجین قرار می‌گیرد.
- ۴-۶- موضوعات، سرفصل‌ها و متون آموزشی بنا بر اقتضا و نیازهای آموزشی زوجین در کمیته علمی فرهنگی روزآمد می‌شود و در اختیار مراکز مجری قرار می‌گیرد.
- ۴-۷- وزارت بهداشت، دانشگاه‌ها/ دانشکده‌های علوم پزشکی و مراکز مجری وابسته موظفانند در برنامه آموزش هنگام ازدواج تنها موضوعات، سرفصل‌ها و متون آموزشی مصوب کمیته علمی فرهنگی را به زوجین، آموزش دهند.

ماده ۵- مربیان

- ۵-۱- مربیان در هر یک از گروه‌های آموزشی (مربیان آموزش حضوری و مجازی)، توسط وزارت بهداشت با همکاری سایر دستگاه‌ها شناسایی و برای تأیید صلاحیت به دفتر نهاد در دانشگاه‌ها معرفی می‌گردد.

۵-۲- شرایط عمومی مربیان:

- ۴-۲-۱- مسلمان باشند؛
- ۴-۲-۲- متأهل و ترجیحاً دارای حداقل دو فرزند باشند؛
- ۴-۲-۳- به اهداف این شیوه‌نامه مقید و متعهد باشند؛

- ۴-۲-۴- دارای حسن شهرت و حسن سابقه اخلاقی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی باشند؛
- ۴-۲-۵- در رشته تخصصی مربوطه، تخصص و تبحر کافی داشته باشند و حداقل دارای مدرک کارشناسی دانشگاهی و سطح دو حوزوی در رشته خود باشند؛
- ۴-۲-۶- مسلط به روش تدریس مطلوب و فن بیان باشند.
- ۴-۲-۷- ترجیحاً دارای سابقه برگزاری کارگاه یا تدریس در مباحث خانواده باشند.
- ۴-۲-۸- دارای گواهی نامه صلاحیت مربیان ازدواج در هر یک از مواد آموزشی از نهاد در دانشگاهها باشند.
- ۴-۲-۹- دارای گواهی نامه تدریس مربیان ازدواج در هر یک از مواد آموزشی از مرکز جوانی جمعیت، سلامت خانواده و مدارس معاونت بهداشت وزارت بهداشت باشند.
- تبصره ۲-** در موضوع "سلامت جنسی و باروری، عوارض پیشگیری از بارداری" صرفاً آموزشها باید توسط مربی هم جنس ارائه شود.
- ۳-۵-** نهاد موظف است شیوهنامه‌ای جهت‌گزینش و بازآموزی مربیان تدوین و به دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور ابلاغ نماید.
- ۴-۵-** وزارت بهداشت، سامانه ثبت، آموزش و پایش عملکرد و رتبه‌بندی مربیان را راه‌اندازی می‌کند و مشخصات مربیان همه مواد آموزشی و عملکرد و رتبه‌بندی آنها را در این سامانه ثبت می‌نماید.
- ۵-۵-** وزارت بهداشت اسامی و مشخصات مربیان دارای گواهی نامه صلاحیت مربیان ازدواج و گواهی نامه تدریس مربیان ازدواج را در اختیار دانشگاهها / دانشکده‌های علوم پزشکی قرار می‌دهد.
- ۶-۵-** نهاد بر استمرار صلاحیت، نحوه آموزش و حسن انجام کار مربیان در هر یک از گروه‌های آموزشی، نظارت دارد و می‌تواند نسبت به ابطال گواهی نامه صلاحیت مربیان ازدواج فاقد صلاحیت اقدام و جایگزین معرفی نماید.
- ۷-۵-** در صورت اعلام نهاد، دانشگاهها/ دانشکده‌های علوم پزشکی، مکان مناسب و امکانات لازم را برای دفاتر نهاد به‌منظور برگزاری دوره‌های بازآموزی مربیان آموزش‌های هنگام ازدواج، تأمین می‌نماید.

ماده ۶- اجرای آموزشها

- ۱-۶-** جلسات کمیته کشوری، به طور فصلی و در صورت ضرورت، به تشخیص رئیس کمیته به طور اضطراری تشکیل می‌شود.
- ۲-۶-** معاونت بهداشت وزارت بهداشت پس از تأیید این شیوه‌نامه توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی، آن را به دانشگاه/ دانشکده‌های علوم پزشکی سراسر کشور، جهت اجرا ابلاغ می‌کند.

۳-۶- پس از ابلاغ معاونت بهداشت وزارت بهداشت، برای هماهنگی‌های بین دستگاهی در سطح استان، اجرای مصوبات کمیته کشوری و بررسی نقاط قوت و ضعف آموزش‌ها در مراکز مجری، کمیته دانشگاهی در دانشگاه/ دانشکده‌های علوم پزشکی، تشکیل می‌شود.

۴-۶- کمیته دانشگاهی موظف است در دستیابی به پوشش ۱۰۰ درصد زوجین برای دریافت آموزش ۶ ساعته ازدواج برنامه‌ریزی نماید.

۵-۶- به‌منظور کیفیت‌بخشی و تسهیل آموزش‌ها و به‌کارگیری ظرفیت‌های مردمی و دستگاه‌های اجرایی، اجرای آموزش‌ها می‌تواند با تفاهم با وزارت بهداشت، به مجموعه‌های مردمی یا دستگاه‌های اجرایی مرتبط مانند دانشگاه‌ها، آموزش و پرورش یا سازمان تبلیغات واگذار شود.

تبصره ۳- شرایط و ضوابط به‌کارگیری دستگاه‌های اجرایی و مجموعه‌های مردم‌نهاد مرتبط، توسط کمیته علمی فرهنگی تعیین می‌شود.

تبصره ۴- مجموعه‌های مردم‌نهاد توسط نهاد مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها یا شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده شورای عالی انقلاب فرهنگی، معرفی می‌شوند و به تأیید کمیته علمی فرهنگی می‌رسند

۶-۶- تمام زوجین با معرفی‌نامه دفاتر ثبت ازدواج، جهت آزمایش و دریافت آموزش‌های هنگام ازدواج به آزمایشگاه مراجعه نمایند.

۷-۶- رؤسای شبکه بهداشت و درمان و همچنین رؤسای مراکز مجری مطابق با فرایندهای ابلاغ شده موظفاند برنامه را اجرا نمایند.

۸-۶- مسئولیت حسن اجرای فرایند آموزش هنگام ازدواج و اجرای آن بر عهده رئیس مرکز مجری می‌باشد.

۹-۶- در شرایط بحرانی همچون همه‌گیری بیماری و شرایط حاد جوی و مناطق صعب‌العبور، کلاس‌های برخط توسط مربیان مجاز واجد شرایط معرفی‌شده به مراکز، برای زوجین برگزار می‌شود.

۱۰-۶- سامانه برخط آموزش‌های مجازی، برای راستی‌آزمایی شرکت زوجین در کلاس‌های برخط، بایستی مجهز به سیستم ارزشیابی باشد.

۱۱-۶- دانشگاه‌ها/ دانشکده‌های علوم پزشکی و مراکز مجری موظفاند صرفاً مربیان دارای گواهی‌نامه صلاحیت مربیان ازدواج و گواهی‌نامه تدریس مربیان ازدواج را برای آموزش‌های هنگام ازدواج بکار بگیرند.

۱۲-۶- معاونت بهداشت وزارت بهداشت موظف است استاندارد لازم را در خصوص محیط آموزشی آموزش‌های هنگام ازدواج، از نظر ایمنی، نور، انتقال صدا، سیستم گرمایش و سرمایش، درب و پنجره، سقف و کف سالم، نظافت، لوازم کمک‌آموزشی و... تعیین کند.

۱۳-۶- مراکز مجری از زوجینی که در کلاس آموزش حضوری هنگام ازدواج شرکت می‌کنند، با یک میان‌وعده پذیرایی می‌نمایند.

ماده ۷- ضمانت اجرا

۷-۱- دانشگاه‌ها/ دانشکده‌های علوم پزشکی و مراکز مجری موظف‌اند برای آن دسته از زوجین که همه دوره آموزشی مصوب کمیته علمی را نگذرانده‌اند، دوره جبرانی برگزار کنند و سپس گواهی‌نامه را در اختیار آن‌ها قرار دهند.

۷-۲- دانشگاه‌ها/ دانشکده‌های علوم پزشکی و مراکز مجری موظف‌اند فقط برای زوجینی که برنامه آموزشی مصوب کمیته علمی فرهنگی را گذرانده‌اند، گواهی‌نامه صادر نمایند.

۷-۳- دانشگاه‌ها/ دانشکده‌های علوم پزشکی و مراکز مجری موظف‌اند پس از ابلاغ شیوه‌نامه "برنامه کاربردی آموزش‌های هنگام ازدواج" صرفاً برای آن دسته از زوجین که آموزش‌های حضوری و مجازی الزامی را گذرانده‌اند، گواهی‌نامه صادر نمایند.

۷-۴- دفاتر ثبت ازدواج موظف به توجیه زوجین متقاضی ازدواج و معرفی آنان به مراکز مجری، برای دریافت آموزش‌های هنگام ازدواج هستند.

۷-۵- دفاتر ثبت ازدواج موظف به دریافت گواهی‌نامه، قبل از تحویل سند رسمی ازدواج به زوجین هستند.

ماده ۸- امور مالی

۸-۱- برنامه‌بودجه سالانه اجرای ماده ۳۸، پس از تصویب در کمیته کشوری، برای تأمین و تخصیص اعتبار به معاونت توسعه وزارت بهداشت ارسال می‌شود.

۸-۲- بودجه اجرای آموزش‌های هنگام ازدواج، مطابق با شرح وظایف وزارت بهداشت در بودجه سنواتی دستگاه پیش‌بینی و توسط سازمان برنامه‌بودجه ابلاغ می‌شود.

۸-۳- حق‌الزحمه مربیان در همه گروه‌های آموزشی توسط معاونت بهداشت وزارت بهداشت بر اساس شیوه‌نامه پرداخت پیوست تعیین و پرداخت می‌شود.

۴-۸- حق الزحمه مصاحبه و ارزیابی مربیان در دانشگاه‌ها توسط معاونت بهداشت وزارت بهداشت سالانه تعیین، تأمین و به نهاد پرداخت می‌گردد.

ماده ۹- نظارت بر اجرا

۹-۱- دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی نظارت بر حسن همکاری و اجرای آموزش‌ها، برگزاری کامل و صحیح دوره‌های آموزشی، نظارت بر جامعیت، اثربخشی و روزآمدی بسته‌های آموزشی، نیازسنجی و رضایتمندی زوجین نسبت به برنامه و محتوای آموزشی و ارزیابی و سنجش اثربخشی آموزش‌های هنگام ازدواج در گروه هدف را بر عهده دارد.

ماده ۱۰- این شیوه‌نامه در ۱۰ ماده، ۴۱ بند و ۴ تبصره تدوین گردیده و از زمان ابلاغ لازم اجرا می‌باشد.